

01.01 Ο φίλος μας το δάσος

Η έννοια του χρόνου στον λόγο

Τι θα μάθουμε;

Θα μάθουμε πώς δηλώνουμε τον χρόνο στον λόγο και με ποιους τρόπους εκφράζουμε πότε γίνεται κάτι ή με ποια σειρά συμβαίνουν τα γεγονότα.

1. Τι είναι ο χρόνος;

Ο χρόνος είναι η έννοια με την οποία αντιλαμβανόμαστε πότε γίνεται ή πόσο διαρκεί κάτι ή με ποια σειρά συμβαίνουν κάποια πράγματα.

Χωρίζεται σε **τρεις βαθμίδες**:

2. Πώς μπορούμε να εκφράσουμε τον χρόνο;

Στον προφορικό και γραπτό λόγο χρησιμοποιούμε πολλούς τρόπους:

χρόνοι των ρημάτων

χρονικά επιρρήματα

φράσεις με προθέσεις

ουσιαστικά / ονοματικές φράσεις ως επιρρήματα του χρόνου

χρονικές προτάσεις

3. Οι χρόνοι των ρημάτων

Οι χρόνοι δείχνουν πότε γίνεται κάτι και με ποιον τρόπο παρουσιάζεται η ενέργεια.

Χρόνος	Πότε;	Ποιόν ενέργειας	Παράδειγμα
Ενεστώτας	τώρα, στο παρόν, κατ' εξακολούθηση	εξακολουθητικός	Ο μαθητής λύνει την άσκηση.
Παρατατικός	στο παρελθόν, κατ' εξακολούθηση	εξακολουθητικός	Ο μαθητής έλυνε την άσκηση.
Αόριστος	στο παρελθόν, στιγμιαία	συνοπτικός	Ο μαθητής έλυσε την άσκηση.
Εξακολουθητικός Μέλλοντας	στο μέλλον, κατ' εξακολούθηση	εξακολουθητικός	Ο μαθητής θα λύνει την άσκηση.
Συνοπτικός Μέλλοντας	στο μέλλον, στιγμιαία	συνοπτικός	Ο μαθητής θα λύσει την άσκηση.
Παρακείμενος	στο παρελθόν με αποτέλεσμα στο παρόν	συντελεσμένος	Ο μαθητής έχει λύσει την άσκηση.
Υπερσυντέλικος	στο παρελθόν, πριν από κάτι άλλο	συντελεσμένος	Ο μαθητής είχε λύσει την άσκηση.
Συντελεσμένος Μέλλοντας	στο μέλλον, με αποτέλεσμα	συντελεσμένος	Ο μαθητής θα έχει λύσει την άσκηση.

Παράδειγματα εκφράσεων χρόνου

Χρονικά επιρρήματα

τώρα, σήμερα, χτες, αύριο, προχθές, έπειτα, μετά, σύντομα, αργότερα, παλιά...

Φράσεις με προθέσεις

σε λίγο, από καιρό, κατά το απόγευμα, τον χειμώνα, με τον καιρό...

Χρονικές προτάσεις

μόλις φτάσω..., πριν φύγω..., όταν τελειώσεις..., αφού έφαγα..., επειδή βρέχει...

Όταν καταλαβαίνω τον χρόνο, καταλαβαίνω καλύτερα τις ιστορίες!

01.01

Ο φίλος μας το δάσος

Η έννοια του χρόνου στον λόγο

1. Ποια πλάσματα του δάσους ζουν...;

Διάβασε το κείμενο από το βιβλίο «Ο φίλος μας το δάσος» (σελ. 8) και συμπλήρωσε τον παρακάτω πίνακα με τα πλάσματα του δάσους, ανάλογα με το πόσο ζουν, όπως γράφει ο συγγραφέας.

Ζουν πολλά χρόνια

.....

.....

.....

Ζουν λίγα χρόνια

.....

.....

.....

Ζουν μία μέρα

.....

.....

.....

2. Βρες τους χρονικούς προσδιορισμούς

Υπογράμμισε στους παρακάτω στίχους από το κείμενο τις λέξεις ή φράσεις που δείχνουν πότε γίνονται τα γεγονότα (χρονικούς προσδιορισμούς) και γράψε δίπλα σε ποια χρονική βαθμίδα ανήκουν.

Τα δέντρα, που κανένας δεν ήξερε πόσο ζούσαν.

→

Τα ίδια το ήξεραν, αλλά τα δέντρα ένιωθαν τόσο διαφορετικά τον χρόνο!

→

Τα πλάσματα του δάσους ζούσαν τα εκατοντάδες χρόνια.

→

Στο μέλλον θα ταξιδεύω συχνά εκεί.

→

Θυμήσου!

Οι χρονικοί προσδιορισμοί μας δείχνουν πότε γίνεται κάτι: χτες, σήμερα, αύριο, σε λίγο, παλιά, κατά το απόγευμα...

3. Βάλε τα ρήματα στον σωστό χρόνο

Συμπλήρωσε τα κενά με το ρήμα στην παρένθεση στον χρόνο που ταιριάζει.

Το δάσος (είναι) πολύτιμος φίλος μας. (Ενεστώτας)

Χτες τα πουλιά (τραγουδώ) χαρούμενα. (Αόριστος)

Κάθε καλοκαίρι εμείς (επισκεπτόμαστε) το δάσος. (Παρατατικός)

Αύριο οι μαθητές (φυτεύουν) καινούρια δέντρα. (Συνοπτικός μέλλοντας)

Τα ζώα (έχουν ζήσει) εκεί για αιώνες. (Παρακείμενος)

4. Δημιουργική δραστηριότητα

Γράψε μια σύντομη παράγραφο (5-6 προτάσεις) με τίτλο «Μια μέρα στο δάσος». Χρησιμοποίησε ρήματα σε διαφορετικούς χρόνους και χρονικούς προσδιορισμούς, για να δείξεις πότε έγιναν οι πράξεις.

.....

.....

.....

.....

Fun Fact!

Κάποια δέντρα, όπως το πεύκο Μαθουσάλας στην Αμερική, είναι πάνω από 4.800 χρόνια! Είναι από τους αρχαιότερους «κατοίκους» της Γης!

Ερώτηση για συζήτηση

Γιατί πιστεύεις ότι είναι σημαντικό να φροντίζουμε τα δάση, παρόλο που τα δέντρα και τα ζώα ζουν περισσότερο από εμάς;

Με τη γνώση και τη φροντίδα, το δάσος θα είναι πάντα ο φίλος μας!

